

Revideras 2020-01-01

Ansvarig Gunnel Håkansson

Rutin: Barn som misstänks fara illa och barn med frekventa uteblivande

Bakgrund

Vid misstanke om att ett barn far illa har tandvårdspersonal en lagstadgad skyldighet att göra en anmälan till socialnämnden i resp. kommun. Anmälningskyldigheten finns inskriven i socialtjänstlagen 2001:453.

Utdrag ur socialtjänstlagen 2001:453, 14 kap 1§:

”Var och en som får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd bör anmäla detta till nämnden. Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.”

”Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i andra stycket är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningen av ett barns behov av skydd.”

Definition av barnmisshandel

Barnmisshandel omfattar enl. Barnmisshandelsutredningen (SOU 2001:72) följande områden:

- Fysiskt och psykiskt våld
- Sexuella övergrepp
- Kränkningar
- Fysisk och psykisk försummelse

Indikatorer i tandvårdssammanhang

Barn som far illa kan reagera med ospecifika psykiska och/eller somatiska symtom och de kan även uppvisa kooperationssvårigheter i samband med tandvård. Barn som utsatts för fysisk misshandel uppvisar i över 50 % av fallen skador i huvud-halsregionen. Även vid sexuella övergrepp kan direkta skador eller specifika symtom ibland observeras vid tandvårdsbesök.

Fysiskt våld

- Skadan stämmer inte med uppgiven orsak
- Upprepade skador
- Flera skador och skador som inte inträffat vid samma tillfälle
- Söker sent för skadan

Sexuella övergrepp

- Blödningar i munslemhinnan
- Oral överkänslighet

Bristande omsorg

- Frekventa uteblivande trots påminnelser
- Söker inte vård vid akuta besvär
- Bristande hygien (mun- och generell)
- Bristande kosthållning

Rutin vid misstanke om att ett barn far illa

Anmälningsförfarande:

- Journalför vad du kliniskt kan se och vad som berättas för dig av förälder eller barnet.
- Fotodokumentera
- Rådgör med kollega och/eller chef inför en eventuell anmälan.
- Sociala myndigheter kan kontaktas för diskussion och rådgivning innan anmälan görs men så fort barnets personnummer lämnas ut så betraktas det som en anmälan.
- Fyll i blankett ”Anmälan till socialnämnd enl. 14 kap §1 i socialtjänstlagen” .
- Vårdnadshavaren skall informeras om anmälan – detta görs av den som anmäler eller av verksamhetschef. Rådgör ev. med involverad socialsekreterare innan.
- Ifylld Blankett för anmälan till socialtjänsten scannas in i patientjournalen. Detta innebär också att åtgärden blir journalförd.

Efter anmälan – stöd åt den som anmält:

- Regelbundna samtal med chef för stöd och hjälp.
- Informera på APT om vad som skett – viktigt med arbetskamraternas stöd.
- Vid hot mot den som anmält – gör polisanmälan.

Oftast får inte anmälaren något besked om vilka åtgärder som vidtagits efter anmälan.

Eftersom anmälan ibland inte leder till någon åtgärd från Sociala myndigheter är det viktigt att upprepa anmälan om misstanke kvarstår vid senare kontakter med barnet.

Rutin för barn med många uteblivande

Barn som undviker tandvård har ofta ett stort behandlingsbehov. Det är därför viktigt att försöka få kontakt med familjen och motivera till tandvårdsbesök. Vårt engagemang för den enskilda patienten är betydelsefullt och därför är nedanstående rutin ett förslag på hur man kan gå tillväga. Detta kan behöva anpassas efter varje familjs förutsättningar.

1. Vid uteblivande kontaktas målsman per telefon för ny tidbokning. Bokad tid sänds också per post.
2. Om inte målsman går att nå per telefon skickas ”Uteblivandebrev Till Målsman” med meddelande om att barnet har uteblivit. Målsman uppmanas att kontakta oss inom angivet datum för att få en ny tid. Om målsman inte hör av sig kallas barnet på nytt.
3. Vid ytterligare uteblivande kontaktas återigen målsman i första hand per telefon. Om inte målsman går att nå per telefon skickas ”Uteblivandebrev Till Målsman” med meddelande om att barnet har uteblivit. Målsman uppmanas att kontakta oss inom angivet datum för att få en ny tid. Om fortfarande ingen kontakt upprättats se punkt 4.
4. Skicka ”Uteblivandebrev före vidare anmälan” med meddelande om att barnet har uteblivit. Målsman uppmanas att kontakta oss inom angivet datum för att få en ny tid samtidigt som vi meddelar vår anmälningskyldighet enligt Socialtjänstlagen.

5. Har målsman inte avhörts inom två veckor skickas anmälan enligt givna anvisningar. Blanketten för anmälan till socialtjänsten scannas in i patientjournal.

Alla försök som vidtagits för att få kontakt med målsman skall vara journalförda.

Ny revision sätts upp sex månader senare.

Om anmälan inte ger någon effekt utan problemen kvarstår även vid nya kontakter sex månader senare så bör ny anmälan göras.